

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

33.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 29-го Апрелья. — 1847 — Wilno. WTOREK, 29-go Kwietnia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербурзь, 23-го Апрелья.

Ихъ Императорскія Величества получили официальное извѣстие о помолвкѣ Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Константина Николаевича, съ Ея Свѣтлостію Принцессою Саксенъ-Альтенбургскою Александрою, послѣдовавшей, по предварительному согласію Августѣйшихъ Родителей, 11-го сего Апрелья.

Высочайшими Грамотами, 31-го Марта и 1-го Апрелья, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: ордена Св. Александра Невского, Членъ Совѣта Военно-Учебныхъ Заведеній, Генералъ-Лейтенантъ *Анненковъ*; ордена Св. Анны 1-й степени, Директоръ Втораго Кадетскаго Корпуса, Генералъ-Маіоръ *Бибиковъ*, и Св. Станислава 1-й степени, Директоръ Лѣснаго Департамента, Генералъ-Маіоръ Графъ *Ламздорфъ*.

— Высочайшими Грамотами, 23-го Марта, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Владимира 2-й степени: Тайные Совѣтники *Сенявинъ* и *Пантулидзеъ*, и Св. Станислава 1-й степени, Дѣйствительные Статскіе Совѣтники *Гринвальдъ* и *Булдаковъ*.

— Высочайшимъ Приказомъ по Военному Вѣдомству, 2-го Апрелья, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ-Лейтенантъ *Мансуровъ* 1-й, назначень Чрезвычайнымъ Посланикомъ и Полномочнымъ Министромъ при Дворѣ Его Величества Короля Ганноверскаго, съ оставленіемъ въ званіи Генералъ-Адъютанта.

— Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Графъ *Хреbtовичъ* назначень Чрезвычайнымъ Посланикомъ и Полномочнымъ Министромъ при Неаполитанскомъ Дворѣ.

— Чрезвычайный Посланикъ и Полномочный Министръ при Дворѣ Его Величества Короля Обѣихъ Сицилій, Членъ Государственнаго Совѣта, Тайный Совѣтникъ, Графъ *Потоцкій*, уволенъ отъ должности, по прошенію.

Высочайшимъ Указомъ, 22-го Марта, даныиъ Придворной Канторѣ, назначены во Фрейлины къ Ея Величеству Государынѣ Императрицѣ: Княжна *Александра Гагарина*, Шарлотта *Штрандманъ* и Баронесса *Александра Бодѣ*.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 23-go Kwietnia.

Ихъ Цесарскіе Мости получили урѣдową wiadomość o zaręczynach Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEGO KSIĘCIA KONSTANTEGO NIKOLAJEWICZA z Księżniczką Sasko-Altenburgką Alexandrą, które się odbyły, po uprzedniem zezwoleniu Najjaśniejszych Rodziców, 11-go Kwietnia.

Przez Najwyższe Dyplomata, 31-go Marca i 1-go Kwietnia, Najlaskawiej ozdobiony został Orderem Św. Alexandra Newskiego, Członek Rady Zakładów Wojskowo-Naukowych, Jenerał-Porucznik *Annieńkow*; a mianowani Kawalerami Orderów: Św. Anny 1-jej klasy, Dyrektor Drugiego Korpusu Kadetów, Jenerał-Major *Bibikow*, i Św. Stanisława 1-jej klasy, Dyrektor Departamentu Leśnego, Jenerał-Major, Hrabia *Lamsdorff*.

— Przez Najwyższe Dyplomata, 23-go Marca, Najlaskawiej mianowani zostali Kawalerami Orderów: Św. Włodzimierza 2-jej klasy: Radcy Tajni: *Sieniawin* i *Panczulidzew*, i Św. Stanisława 1-jej klasy, Rzeczywisci Radcy Stanu *Grünwald* i *Buldakow*.

— Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, w Wydziale Wojennym, 2-go Kwietnia, Jenerał-Adjutant, Jenerał Porucznik *Mansurow* 1, przeznaczony został na Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego przy Dworze N. Króla Hannowerskiego, z pozostawieniem go w stopniu Jenerał-Adjutanta.

— Rzeczywisty Radzca Stanu, Hrabia *Chreptowicz*, mianowany został Nadzwyczajnym Posłem i Ministrem Pełnomocnym przy Dworze Neapolitańskim.

— Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy Dworze N. Króla Obojej Sycylii, Członek Rady Państwa, Radzca Tajny, Hrabia *Potocki*, uwolniony został, na własną prośbę, od tego obowiązku.

Przez Najwyższy Ukaz 22-go Marca do Kantora Dworu wydany, mianowane zostały Frejlinami Jej Cesarskiej Mości: Księżniczka *Alexandra Gagarin*, *Karolina Strandmann*, i Baronówna *Alexandra Bode*.

Государь Императоръ, по Положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, Высочайше повелѣть соизволилъ: Могилевскому Дворянству объявить Монаршее благоволеніе за сдѣланное онымъ пожертвованіе въ пользу тамошняго пріюта по одной копѣйкѣ съ каждой ревизской души въ теченіе шести лѣтъ.

Въ слѣдствіе просьбы нѣсколькихъ лицъ изъ С. Петербургскаго купечества, Г. Министръ Финансовъ входилъ съ представленіемъ въ Комитетъ Гг. Министровъ, о дозволеніи имъ учредить, на основаніи составленнаго ими Устава, Компанію морскаго, рѣчнаго и сухопутнаго страхованія, подъ фирмою Надежда.

По положенію о семь Комитета Гг. Министровъ, Государь Императоръ Высочайше соизволялъ на учрежденіе означенной Компаніи, удостоивъ притомъ проектъ Устава ея, Высочайшаго разсмотрѣнія въ С. Петербургѣ, 15-го истекшаго Марта *).

ИЗВѢСТІЯ СЪ КАВКАЗА.

Тифлисъ, 17 Марта.

Съ Лѣваго Фланга Кавказской Линіи получены свѣдѣнія о дѣйствіяхъ Егерскаго Генераль-Адъютанта Кнзя Воронцова Полка.

Полкъ сей, расположенный въ крѣпости Воздвиженской, занимался въ теченіе осени и зимы рубкою строеваго лѣса для устройства полковой штабъ-квартиры. Наибъ Дуба, одинъ изъ самыхъ предприимчивыхъ сподвижниковъ Шамиля, постоянно тревожилъ войска, ходившія въ лѣсъ. 27-го Февраля, приготовивъ сильную засаду, онъ внезапно бросился въ шашки на лѣвую цѣпь выступившей въ тотъ день колонны. Резервъ поспѣшилъ на выстрѣлы, и штыками мгновенно опрокинулъ Чеченцевъ съ значительнаго для нихъ потерей.

Генераль-Лейтенантъ *Фрейтагъ*, дабы наказать эту дерзость, предписалъ Командиру Егерскаго Генераль-Адъютанта Кнзя Воронцова Полка, Полковнику Барону *Меллеру-Закомельскому*, сдѣлать поискъ на хуторъ Наба Дубы, лежащій у подножія Черныхъ Горъ, около верховьевъ рѣки Гойти. Въ ночи съ 5-го на 6-е Марта. Полковникъ *Меллер-Закомельскій* двинулся изъ крѣпости Воздвиженской, съ 3-мя батальонами пѣхоты и 2-мя сотнями казаковъ Донскаго N. 26-го Полка, при 4 хъ орудіяхъ. За двѣ версты до хутора, взявъ двѣ роты Егерей и всѣхъ казаковъ, онъ быстро устремился къ аулу, приказавъ отряду слѣдовать за нимъ. Казаки обскакавъ аулъ, заняли всѣ дороги въ лѣсъ, а Полковникъ *Меллер-Закомельскій* съ пѣхотою ворвался въ сакли. Чеченцы, видя, что всѣ пути къ спасенію прекращены, рѣшились драться и умирать; въ аулѣ начался отчаянный бой. Главная схватка происходила въ саклѣ Наба: самъ Дуба безъ оружія успѣлъ скрыться въ лѣсу, но Мюриды съ самоотверженіемъ защищали его семейство. Всѣ бывшіе въ аулѣ Чеченцы погибли, исключая 15-ти душъ, взятыхъ въ плѣнъ, въ томъ числѣ малолѣтній сынъ Дубы. Все имущество, лошади, рогатый скотъ, оружіе, достались въ добычу храбрымъ войскамъ нашимъ. Истребивъ запасы хлѣба и сѣна и предавъ аулъ пламени, Полковникъ Баронъ *Меллер-Закомельскій* возвратился въ крѣпость Воздвиженскую, и на обратномъ пути чрезъ дремучій лѣсъ разсѣялъ толпы горцевъ, которые по тревогѣ стеклись со всѣхъ сторонъ и тщетно старались нанести ему вредъ.

Въ этомъ дѣлѣ у насъ убито нижнихъ чиновъ 15, ранено: Егерскаго Кнзя Воронцова Полка Поручикъ *Шидловскій* и Подпоручикъ *Дробышевъ* и до 60-ти нижнихъ чиновъ.

Симъ поискомъ еще разъ доказано Чеченцамъ, что покушенія ихъ никогда не останутся безнаказанными, и что даже подножія Черныхъ Горъ не могутъ служить имъ убѣжищемъ отъ храбрыхъ войскъ нашихъ.

На дняхъ прибылъ въ Тифлисъ секретарь-драгоманъ бывшаго Трѣбизонскимъ Муширомъ, Его Свѣтлости Халиль-Рафатъ-Паша, посланный, по распоряженію Блистательной Порты, для врученія Кнзю Намѣстнику осыпаннаго бриллиантами портрета Его Величества Султана, а также девяти знаковъ *Нишана Ифтихара*, для нѣкоторыхъ лицъ, находящихся въ Тифлисѣ.

ЕГО ЦЕАРСКА МОЩЬ, согласно зъ uchwałą Komitetu PP. Ministrów, w skutek przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych, Najwyżej rozkazać raczył: Mohylewskiemu Dworzanstwu oświadczyć Monarsze zadowolenie za uczynioną przezeń ofiarę, na rzecz tamecznego przytulku dla dzieci, po kopiejce srebrem z kaźdej duszy rewizyjnej, w przeciągu lat sześciu.

W skutek prośby kilku osób z kupców Petersburgskich, P. Minister Skarbu czynił przedstawienie do Komitetu PP. Ministrów, względem udzielenia im pozwolenia zawiązać, na zasadzie ułożonej przez nich Ustawy, Kompanię assekuracji na morzu, rzekach i lądzie, pod firmą Nadzieja.

Po nastalém postanowieniu w tej rzeczy Komitetu PP. Ministrów, JEHO CEARSKA MOŚĆ Najwyżej zezwolił na zawiązanie pomienionej Kompanii, rozpatrzywszy przytém projekt jej Ustawy, dnia 5-go zeszłego Marca, w St. Petersburgu *).

WIADOMOŚCI Z KAUKAZU.

Tyflis, 17 marca.

Z lewego skrzydła Linii Kaukaskiej otrzymano wiadomości o działaniach półku Strzelców Jenerał-Adjutanta Xięcia Woroncowa.

Półk ten, rozłożony w twierdzy Wozdwiżeńskiej, zajmował się w ciągu jesieni i zimy przygotowaniem budynku na dom dla sztabu półkowego. Naib Duba, jeden z najczynniejszych towarzyszy Szamila, ciągle alarmował wojska, które wychodziły do lasu. Dnia 27 Lutego, przygotowawszy silną zasadzkę, uderzył niespodzianie na lewy łancuch wyszłej w tym dniu kolumny. Rezerwa pospieszyła, usłyszawszy wystrzały, i w mgnieniu oka bagietkami odparła Czeczeńców, ze znaczną dla nich stratą.

Jenerał-Porucznik *Freitag*, dla ukarania za to zachwalstwo, polecił Dowódcy półku Strzelców Jenerał-Adjutanta Xięcia Woroncowa, Półkownikowi Baronowi *Meller-Zakomelskiemu*, napaść na futor Naiba Duby, położony u podnóża Gór Czarnych, przy źródłach rzeki Hojty. W nocy, z d. 5 na 6 Marca, Półkownik *Meller-Zakomelski*, wyruszył z twierdzy Wozdwiżeńskiej z 3-ma batalionami piechoty i 2-ma secinami kozaków półku Dońskiego Nr. 26, przy 4-ch działach. O dwie wiorsty od futuru, wziąwszy dwie kompanie strzelców i wszystkich kozaków, szybko pomknął się do aulu, rozkazawszy oddziałowi iść za sobą. Kozacy, okrążywszy aul, zajęli wszystkie drogi, wiodące do lasu, a Półkownik *Meller-Zakomelski* wpadł z piechotą między saki (chaty). Czeczeńcy, widząc, że wszystkie drogi do ratunku są przecięte, postanowili bić się i zginąć; w aule wszczęła się najzaciejsza walka. Główne starcie się miało miejsce w sакli Naiba; Duba sam bez broni, zdołał ukryć się w lesie; ale Miurydowie najzacieśniej bronili jego rodzinę. Wszyscy Czeczeńcy, którzy byli w aule, zginęli, wyjąwszy 15 tu wziętych w niewolę; w tej liczbie był małoletni syn Duby. Całe mienie, konie, bydło, broń, dostały się w zdobycy walecznym wojskom naszym. Zniszczywszy zapasy zboża i siana i spaliwszy aul, Półkownik Baron *Meller-Zakomelski* powrócił do twierdzy Wozdwiżeńskiej, a w powrocie przez las gęsty rozproszył bandy Górali, którzy na hasło trwogi zbiegli się zewsząd i napróżno usiłowali zadać mu kłeskę.

W tej wyprawie, poległo z naszej strony 15 żołnierzy, a ranieni zostali: Porucznik półku Strzelców Xięcia Woroncowa *Szydłowski* i Podporucznik *Drobyszew*, tudzież do 60 żołnierzy.

Takim czynem jeszcze raz dowiedziono Czeczeńcom, że zamachy ich nigdy nie ujdą kary, i że nawet podnóża Gór Czarnych nie mogą służyć im za ochronę od walecznych wojsk naszych.

W tych dniach przybył do Tiflisu Sekretarz-dragoman byłego Muszyra Třebizondy, Chalila-Rafat Baszy, przysłany od Wysokiej Porcy, dla doręczenia Xięciu Namiestnikowi portretu Jego Sultańskiej Mości, osypanego brylantami, tudzież ozdób orderu *Niszan Istichar*, dla dziewięciu osób, znajdujących się w Tiflisie.

*) Уставъ помещенъ въ N. 28-мъ Сен. Вѣдомостей.

*) Ustawa znajduje się we 28-m N. Gazety Senackiej.

Варшава, 7 Апрѣля.

Его Императорское Высочество Государь Великий Князь Константинъ Николаевичъ третьяго дня изволилъ быть на представленіи въ Большомъ-Театрѣ, а вчера изволилъ отправиться, по желѣзной дорогѣ, въ дальнѣйшій путь за границу.

10 Апрѣля.

Ея Императорское Высочество Государыня Великая Княгиня Елена Павловна, съ Дочерью Своею, Государынею Великою Княжною Екатериною Михайловною, изволила прибыть вчера въ Варшаву, изъ Вѣны. Его Императорское Высочество Государь Великий Князь Михаилъ Павловичъ изволилъ отправляться въ городъ Радомъ, на встречу Августѣйшей Своей Супруги.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 17 Апрѣля.

Соединенный сеймъ, во вчерашнемъ общемъ засѣданіи, утвердилъ адресъ большинствомъ 484 голо- совъ противъ 107. Пренія по оному продолжались два дня. Составленный комиссіею первоначальный про- ектъ адреса, подвергся значительнымъ перемѣнамъ, предложеннымъ преимущественно депутатомъ Ауер- свальдомъ. Утвержденный адресъ можно вообще раз- дѣлить на двѣ части: часть благодарственную, и часть обезпечивающую права штатовъ. Общія засѣданія от- срочены до того времени, когда комиссія сдѣлаетъ у- спѣхи въ своихъ занятіяхъ.

— Королевскія предложенія, поступившія на сеймъ въ засѣданіи 12 числа, и переданныя въ соответствен- ныя отдѣленія, суть слѣдующія: 1) о снятіи налога съ солода и съ битой говядины и другихъ мясъ, объ уменьшеніи подати по сословіямъ, и о введеніи по- дати съ доходовъ. 2) о займѣ для постройки большой восточной дороги (отъ Берлина до Кенигсберга); 3) о обезпеченіи казноу учрежденія сельскихъ банковъ, для уплаты податей, лежащихъ на крестьянскихъ зе- мляхъ. 4) Объ учрежденіи провинціальныхъ вспомо- гательныхъ кассъ. 5) Бюджетъ 1847 года съ обзор- ніемъ управленія финансами съ восшествія на пре- столъ Короля. Вотъ общее обозрѣніе бюджета.

Доходы: Талеры.

Съ государственныхъ имуществъ	5 294,883
— рудниковъ и соловарень	1,117,218
— почтъ	1,000,000
— лотарей	874,000
	<u>8,226,901.</u>

Прямья подати:

Поземельная	9,790,859
Подушная	7,044,520
Съ промышленности	2,484,587
	<u>19,319,966.</u>

Косвенныя налоги:

Таможенный сборъ	13,812,403
Пошлина съ водокъ	4,624,850
Гербовая бумага	4,194,694
Разные другіе пошлины и сбо- ры	4,150,387
	<u>26,782,334.</u>

Соляной откупъ	4,992,200.
Сборъ съ тяжбъ и судебныхъ дѣлъ	4,032,215.
Разные доходы	620,081.

Общая сумма доходовъ . . . . . 64,033,697.

Расходы:

Государственный долгъ (проценты и ка- питалъ погашенія)	7,219,320.
Платежи изъ главнаго казначейства раз- нымъ мѣстамъ и лицамъ	2,142,718.

Государственная администрація:

1) Министерство духовныхъ дѣлъ и народнаго просвѣщенія	3,272,938
2) Министерство внутреннихъ дѣлъ	2,973,250

Warszawa, 7 kwietnia.

JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIĄŻE KONSTANTYN NIKOLAJEWICZ, przybywszy tu onegdaj z St. Petersburga, raczył zaszczycić swoją obecnością Wielki Teatr, a wczora- raj raczył udać się żelazną koleją w dalszą podróż za gra- nicę.

Dnia 10 kwietnia.

JEJ CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKA XIĘŻNA HELENA PAWEŁOWNA, z córką swoją WIELKĄ XIĘŻNĄ KATARZYŃĄ MI- CHAŁOWNĄ, raczyły przybyć wczoraj do Warszawy, z Wied- nia. JEJ CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIĄŻE MICHAŁ PA- WŁOWICZ raczył udać się do Radomia na spotkanie Najjaś- niejszej Swojej Matzonki.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

П р у с с і я.

Berlin, 17 kwietnia.

Połączony Sejm, na wczorajszym ogólnem posiedze- niu, uchwalił większością głosów 484, przeciw 107, adres odpowiedzi na mowę tronową. Rozprawy nad nim trwały dni dwa. Ułożony przez Komisją pierwiastkowy projekt adresu uległ znacznym odmianom, wniesionym mianowi- cie przez Deputowanego Auerswald. Uchwalony adres można w ogólności rozdzielić na dwie części: część dzięk- czynną, i część zastrzegającą prawa Stanów. Posiedzenia plenarne zostały odroczone, dopóki prace Komisji dalej nie postąpią.

— Propozycje Królewskie, podane Sejmowi na posie- dzeniu dnia 12, i przekazane właściwym Komisjom, są następujące: 1) o zniesieniu podatku od słołu i rozma- itego gatunku mięsa, o zmniejszeniu podatku osobistego wedle stanu, i o zaprowadzeniu podatku od dochodów; 2) o zaciągnięciu pożyczki na budowę wielkiej drogi żelaznej wschodniej (z Berlina do Królewca); 3) o zabezpieczeniu przez rząd urządzenia banków wiejskich, dla opłaty po- datków, ciężących na ziemiach włościańskich; 4) o zapro- wadzeniu prowincjonalnych kass zasiłkowych; 5) budżet na rok 1847, wespół ze zdaniem sprawy z zarządu finan- sów od wstąpienia na tron teraźniejszego Króla. Oto jest treść tego budżetu:

Docho dy: Talar y.

Z Dóbr Państwa	5,294,883
Z kopalni i warzelni soli	1,117,218
Z poczt	1,000,000
Z loteryi	874,000
	<u>8,226,901.</u>

Podatki stałe:

Gruntowe	9,790,859
Osobiste (wedle stanu)	7,044,520
Od przemysłu	2,484,587
	<u>19,319,966.</u>

Podatki niestałe:

Dochód celny	13,812,403
Podatek od pędzenia wódek	4,624,850
Papier herbowy	4,194,694
Różne inne podatki i pobory	4,150,387
	<u>26,782,334.</u>

Akeyza soli	4,992,200.
Dochód od processów i spraw sądowych	4,032,215.
Różne dochody	620,081.

Ogólna summa dochodów . . . . . 64,033,697.

Rozcho dy:

Dług państwa (procenty i kapitał umorzenia)	7,219,320.
Opłaty z głownego podskarbstwa różnym u- rzędom i osobom	2,142,718.

Administra cya Państwa:

1) Ministerjum spraw duchow- nych i narodowego oświecenia	3,272,938
2) Ministerjum wpraw wewnę- trznych	2,973,250

3) Министерство иностранных делъ	735,920
4) Министерство военное	25,770,502
5) Министерство юстиции и ревизии законовъ	6,499,886
6) Министерство финансовъ	5,799,585
7) Разныя другія управления	2,232,787
	<hr/>
Пенсіоны, чрезвычайныя оклады	47,409,868.
Общія запасныя фонды и непредвидимые расходы	2,349,058.
	<hr/>
Общая сумма расходовъ	4,912,736.
	<hr/>
	64,033,697.

— Здѣсь обнародовано Королевское повелѣніе, 3-го Апрѣля, объ учрежденіи коммерческихъ судовъ въ тѣхъ провинціяхъ Прусской Монархіи, гдѣ имѣетъ силу общее Прусское уложеніе.

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 18 Апрѣля.

Въ бывшемъ третьяго дня засѣданіи, палата перовъ приняла проектъ объ учрежденіи пароходнаго сообщенія, между Гавромъ и Нью-Йоркомъ.

— Обнародованный печатно и розданный депутатамъ проектъ закона о свободѣ обученія въ среднихъ учебныхъ заведеніяхъ состоитъ изъ шести статей и 36 параграфовъ. По этому проекту, каждый Французъ, имѣющій 27 лѣтъ отъ роду, занимающій степень бакалавра вообще, и въ особенности, математическихъ и естественныхъ наукъ, непринадлежащій ни къ какому недозволенному религіозному обществу и неподвѣженный запретительнымъ опредѣленіямъ закона объ элементарномъ обученіи, отъ 28 Іюня 1833 года, можетъ управлять среднимъ учебнымъ заведеніемъ, тогда какъ, для полученія въ такомъ заведеніи мѣста учителя, надобно имѣть отъ роду 18 лѣтъ, быть бакалавромъ наукъ, или воспитанникомъ политехнической школы, кромѣ того бакалавромъ математики и естественныхъ наукъ, или лиценціатомъ математическихъ наукъ и философіи, и также не долженъ принадлежать ни къ какому недозволенному религіозному обществу. Министръ народнаго просвѣщенія надзираетъ надъ этими учебными заведеніями чрезъ посредство ректоровъ академій, префектовъ, подпрефектовъ, округовъ и меровъ общинъ, а надзоръ надъ религіознымъ обученіемъ ввѣряется епархіальному епископу, приходскимъ священникамъ и конвенторіамъ. *Journal des Débats* до сихъ поръ не занимался предложенною мѣрою; но оппозиціонныя газеты продолжаютъ разбирать ее, каждая съ своей точки зрѣнія. Газета *l'Univers* называетъ этотъ проектъ мистификаціей; газета *le Siècle* говоритъ, что это смѣсь постановленій, въ высшей степени противорѣчащихъ одно другому. Наконецъ, *le Constitutionnel* провозглашаетъ весь проектъ произведеніемъ неограниченной власти министра.

— Королевскимъ постановленіемъ учреждена въ Греноблѣ, новая академія наукъ, состоящая изъ пяти кафедръ: философіи, исторіи, древней словесности, французской словесности и иностранной словесности.

— Эскадра принца Оскара Шведскаго, состоящая изъ одного фрегата и одного бригаа, прибыла 13 с. м. изъ Генуи въ Тулонъ. Проходя мимо гьерскихъ острововъ, эскадра салатовала флоту принца Жуэвильскаго, и была взаимно салатована. Принцъ Оскаръ, выдерживающій карантинъ, выйдетъ на берегъ не прежде 18 с. м.

— Генераль Конча отправился обратно въ Мадридъ. Королева Христина объявила, что намѣрена ѣхать въ Римъ и Неаполь; по этому генераль Конча вовсе не говорилъ Ея Величеству, что ему поручено отвѣтствовать ей обратно ѣхать въ Испанію.

— Изъ Алжира, чрезвычайнымъ путемъ, получено здѣсь извѣстіе, что извѣстный шерифъ Бу-Маза взялъ въ плѣнъ. Это событіе весьма важно для выгоды Франціи въ Алжирѣ, тѣмъ болѣе, что прежде того покорился начальнику одного изъ сильнѣйшихъ племенъ, Бенъ-Салемъ. Бу-Маза взятъ былъ въ плѣнъ полковникомъ Сентъ-Арно, при содѣйствіи капитана Ришара, начальника Арабскаго управленія въ Орлеанвиллѣ. Въ 1845 г., Бу-Маза, взволновавъ всю Алжирію, затмилъ славу даже самаго Абд-эль-Кадера. Съ тѣхъ поръ болѣе года скитался онъ между племенами, обитающими на югѣ, а нынѣ захваченъ былъ въ Кабыльскихъ горахъ, гдѣ онъ старался возбуж-

3) Ministerium spraw zagranicznych	735,920
4) Ministerium wojny	25,770,502
5) Ministerium sprawiedliwości i rewizji praw	6,499,886
6) Ministerium skarbu	5,799,585
7) Różne inne zarządy	2,232,787
	<hr/>
Emerytury, pensye nadzwyczajne	47,409,868.
Ogólne zapasowe fundusze i nieprzewidziane rozchody	2,349,058.
	<hr/>
Ogólna summa rozchodów	4,912,736.
	<hr/>
	64,033,697.

— Ogłoszono tu postanowienie Królewskie z d. 3 kwietnia, względem zaprowadzenia sądów handlowych w tych prowincjach monarchii Pruskiej, gdzie jest obowiązującym powszechnie prawo Pruskie.

FRANCYA.

Paryż, 18 kwietnia.

Izba Parów uchwaliła na onegdajszym posiedzeniu swoim projekt do prawa, w celu ustanowienia parostatkowej służby pocztowej między Hawrem i New-Yorkiem.

— Ogłoszony drukiem i rozdany Deputowanym projekt prawa o wolności uczenia w średnich naukowych zakładach, składa się z sześciu artykułów i 36 paragrafów. Podług tego projektu, każdy Francuz, wieku lat 27, mający stopień bakałarza (kandydata) nauk w ogólności, a w szczególności matematycznych i przyrodzonych, nienależący do żadnego zakazanego religijnego i towarzystwa niepodlegającego zakazom ustawom prawa o pierwiastkowym nauczaniu z d. 28 lipca 1833 roku, może kierować średnim naukowym zakładem; dla otrzymania zaś miejsca nauczyciela w takim zakładzie, potrzeba mieć 18 lat wieku, być bakałarzem nauk ogólnych lub wychowawcem szkoły politechnicznej, a nadto bakałarzem matematyki i nauk przyrodzonych, lub też licencyjatem nauk matematycznych i filozofii, i nie należeć do żadnego zakazanego religijnego towarzystwa. Minister narodowego oświecenia czuwać ma nad temi naukowemi zakładami za pośrednictwem Rektorów Akademii, Prefektów, Podprefektów i Merów gmin; dozór zaś nad nauką religii porucza się Biskupowi diecezjalnemu, plebanom i konsystorzom. *Journal des Débats* dotąd jeszcze tych środków nie rozstrząsał; ale dzienniki opozycyjne powstają już na ten projekt, każdy ze swego punktu widzenia rzeczy. I tak np. dziennik *l'Univers* nazywa go prostą mistyfikacją; *le Siècle* powiada, że to jest amalgama postanowień, w najwyższym stopniu przeciwnych się jedno drugiemu. Nakoniec, *le Constitutionnel* ogłasza cały projekt za utwór absolutnej władzy Ministra.

— Postanowieniem Królewskim utworzoną została w Grenoble, nowa Akademia umiejętności, z pięciu katedrami: filozofii, historji, literatury starożytnej, literatury francuzkiej i literatury zagranicznej.

— Flota Xięcia Oskara Szwedzkiego, złożona z fregaty i jednego bryga, przybyła 13 go z Genui do Tulonu. Przepływając około wysp Hyeryjskich, pozdrowiła Potę Xięcia Joinville i była od niej nawzajem pozdrowiona. Xiąże Oskar nie może wylądować w Tulonie przed 18-m, z powodu kwarantany.

— Jenerał Concha odjechał do Madrytu. Królowa Krystyna oświadczyła mu, że chce się udać do Rzymu i do Neapolu; zatem nie jej nie wspomniał, iż przybył z polecenia rządu odradzać jej powrót do Hiszpanii.

— Otrzymano tu z Algieru, drogą nadzwyczajną, doniesienie o pojmaniu w niewolę głośnego szeryfa Bu-Mazy. Wielce ważny to jest wypadek dla interesów Francji w Algierze, zwłaszcza, że poprzedziło go poddanie się Ben Salema, naczelnika jednego z najmniejszych plemion. Bu-Mazę pojmał Polkownik St. Arnauld, w czem pomógł mu najwięcej kapitan Richard, naczelnik biura Arabskiego w Orleansville. W roku 1815 Bu-Maza podżęgi był całą Algierją i przyomil nawet samego Abd-el-Kadera. Przeszło od roku błakał się pomiędzy plemionami południowemi; obecnie zaś pojmany został w górach Kabylskich, gdzie podlegał fanatyzm Arabów. Mówią, że ma być do Paryża odesłany.

дать фанатиковъ Арабовъ. Говорятъ, что его отпра-
вить въ Парижъ.

19 Апрелья.

Въ *Union Monarchique* напечатано: Хотя собраніе общества, происходящее каждую Пятницу у Г. Гизо, въ глазахъ дипломатическаго міра не есть официальное, но только состоящее изъ приближеннѣйшихъ особъ; однако въ послѣднюю Пятницу всѣ представители чужестранныхъ державъ встрѣтились въ залахъ министра индустриальныхъ дѣлъ. Причиной сего собранія, какъ можно догадываться, было желаніе узнать о вліяніи, произведенномъ рѣчью Прусскаго Короля на французское правительство. Но Г. Гизо не удовлетворилъ любопытства, извиняясь тѣмъ, что онъ читалъ эту рѣчь только во французскомъ переводѣ, не передающемъ съ точностію философическихъ мыслей и духа нѣмецкаго языка.

— Комиссія палаты депутатовъ отринула предложеніе о назначеніи трехъ милліоновъ фр. на заселеніе Алжиріи военными лицами, выслужившими узаконенныя лѣта.

— Членамъ палаты депутатовъ розданы кземплеры отчета о государственныхъ доходахъ за 1846 г. Изъ сего отчета видно, что въ 1830 г. доходъ простирался до 1,031,796,054 фр., а расходъ до 1,095,142,115 фр., а въ 1846 году, доходъ составлялъ 1,422,034,586 фр., а расходъ 1,606,399,449. Въ теченіе послѣднихъ семи лѣтъ, расходы во Франціи всегда превышали количество дохода.

— Королева Христина, черезъ два мѣсяца, надѣется разрѣшиться отъ бремени шестымъ дитятемъ, отъ брака съ герцогомъ Ризаресомъ.

— Донъ Мигуэль все еще живетъ въ Лондонѣ; недавно присутствовалъ онъ при богослуженіи въ французской часовнѣ, занявъ мѣсто отсутствующаго посланника, подлѣ французскаго генеральнаго консула.

20 Апрелья.

Принцъ Фридрихъ Датскій прибылъ въ здѣшнюю столицу.

— Въ залѣ Вантадуръ, въ прошлую Субботу, начались представленія Испанской труппы. На первомъ представленіи находились: Королева Христина и принцъ Монпансье.

— Въ *Union Monarchique* описываютъ происшествіе, содѣявшееся предметомъ общихъ разговоровъ высшаго общества въ Парижѣ. Со времени известнаго бала у маркиза Норманби, подавшаго поводъ къ недоразумѣнію между нимъ и Г. Гизо, Парижское высшее общество перестало у него собираться. Однако въ послѣдствіи времени были забыты неприятели впечатлѣнія; и когда маркизъ Норманби разослалъ приглашенія на большой вечеръ, бывшій у него 14-го с. м., то къ нему съѣхались всѣ знатныя особы. Въ полночь поданъ былъ въ большой галлерей великолѣпный ужинъ, къ которому приглашены были и дамы. Какъ только сѣли онѣ за столъ, вдругъ поднялся занавѣсъ въ концѣ галлерей и въ богато украшенной нишѣ представилъ особый столъ съ 20-ю кувертами. Потомъ маркизъ Норманби сталъ приглашать вслухъ по фамиліямъ присутствующихъ дамъ занять мѣсто за приготовленными для нихъ столами. Въ числѣ сихъ дамъ находились: княгиня Лихтенштейнъ, графиня Диррихштейнъ, княгиня де Линь, леди Голландъ, Гравилль, Айлесбюри и прочія. Сначала это произвело общее недоразумѣніе; гости хотѣли уже выходить, но раздумавъ, рѣшились остаться и наблюдать, что будетъ при этомъ особомъ столѣ. По этому взору всѣхъ устремлены были въ эту сторону, что показалось сдѣвшимся при этомъ столѣ дамамъ столь неприятнымъ, что онѣ, вставъ изъ-за стола, соединились съ прочимъ обществомъ. Съ тѣхъ поръ между Англичанами и Французами высшаго общества замѣтна холодность и всѣ съ нетерпѣніемъ ожидаютъ послѣдствій.

— Утверждаютъ, что важныя новости получены изъ Египта, предвѣщающія близкую войну между Мегмедомъ Али и Убие, однимъ изъ могущественнѣйшихъ абиссинскихъ князей. Одинъ изъ египетскихъ генераловъ получилъ повелѣніе вступить въ Сеннааръ. Извѣстія сии привезены были въ Александрію чрезвычайнымъ курьеромъ.

22 Апрелья.

Король дѣлалъ сегодня смотръ 26, 35, 48 и 72-му линейнымъ полкамъ, которые выступаютъ изъ Парижа на другія квартиры, и будутъ смѣнены 25, 52 и

Дня 19 kwietnia.

W *Union Monarchique* czytamy: Lubo zbieranie się towarzystwa w dniu piątkowym u P. Guizot, w oczach świata dyplomatycznego nie jest urzędowym, ale składa się tylko z bliżej znanych osób; jednakże w ostatni piątek wszyscy reprezentanci obcych mocarstw spotkali się w salonach Ministra spraw zagranicznych. Powód tego zgromadzenia każe się domyślać chęci dowiedzenia się o wrażeniu, jakie uczyniła mowa Króla Pruskiego w wyższej sferze rządowej Francji. P. Guizot nie zaspokoił jednak ciekawości, wymawiając się tѣm, że czytał tę mowę tylko w przekładzie francuzkim, nie oddającym dokładnie myśli filozoficznych i ducha języka niemieckiego.

— Komissya Izby Deputowanych odrzuciła projekt przeznaczenia trzech milionów franków na osiedlenie Algieryi wojskowym, którzy już wysłużyli lata prawem przepisane.

— Clonkom Izby Deputowanych rozdano sprawozdanie z dochodów skarbowych z roku 1846. Z tego wykazuje się, że Francja miała w 1830 r. 1,031,796,054 fr. dochodu, a 1,095,142,115 fr. wydatków, zaś w 1846 roku 1,422,034,586 franków dochodu, a 1,606,399,449 wydatków. W ostatnich siedmiu latach Francja miała więcej rozchodu, jak przychodu.

— Królowa Krystyna za parę miesięcy spodziewa się powieć szóste dziecko z swego marganackiego małżeństwa z Xięciem Rianzares.

— Don Miguel bawi ciągle w Londynie, a nawet niedawno znajdował się na nabożeństwie w kaplicy francuzkiego Konsula Jeneralnego.

Дня 20 kwietnia.

Xiążę Fryderyk Duński przybył do tutejszej stolicy.

— Zeszłej Soboty otworzony został teatr hiszpański, w sali Ventadour. Na tѣm widowisku znajdowała się Królowa Krystyna i Xiężna Montpensier.

— *Union monarchique* opisuje zdarzenie, które wiele zajmuje wszystkie salony Paryżkie. Od czasu owego balu u Margrab. Normanby, który dał powód do zaszłych nieporozumień między nim a P. Guizotem, wyższe towarzystwo Paryżkie nie wiele doń uczęszczało. Powoli jednakże zatarły się przykre wrażenia, a gdy Margrabia rozesał zaprosiny na wielki wieczór, dawany 14 b. m., zjechało się całe wyższe towarzystwo. O północy, zastawiono w wielkiej galeryi wykwiintną wiczerzę, do której zaproszono damy. Zaledwie atoli zasiadły, gdy rozsuneły się firanki przy końcu tejże galeryi, a za nimi ujrzano stół na 20 osób, nakryty w nader świetnie przybranęj alkwie. Począł Margr. Normanby zaczął głośno zapraszać po nazwisku damy, niebędące Francuzkami, do zajęcia miejsca przy tym, dla nich przygotowanym stole. Między temi znajdowały się, Xiężna Liechtenstein, Hrabina Diedrichstein, Xiężna de Ligne, tudzież Lady Holland, Granville, Aylesbury i inne. Rzecz ta z początku sprawiła powszechnie osłupienie; chciało już wychodzić, ale po spokojniejszej rozwadze umysłono pozostać i uważać, co zajdzie przy owym stole. Wszyscy zatem zwrócili w tę stronę oczy: co siedzącym w alkwie damom sprawiło taką nieprzyjemność, że wstały od stołu i połączyły się z towarzystwem. Od tego wieczoru panuje wielkie nieporozumienie między Francuzami i Anglikami w wyższych towarzystwach, i wszyscy niecierpliwie oczekują skutków tego wypadku.

— Zapewniają, że ważne nowiny nadeszły z Egiptu, i że zapowiadają bliską wojnę między Mehemdem Alim i Ubem, jednym z najpotężniejszych Xiążąt Abyssynii. Jeden z Jeneralów egipskich otrzymał rozkaz wkroczenia do Sennaazar. Te wiadomości przywiezione zostały do Alexandryi przez nadzwyczajnego gońca.

Дня 22 kwietnia.

Król odbywał dziś przegląd czterech półków liniowych: 26, 35, 48 i 72-go, które z Paryża wychodzą na inne załogi, a przez półki 25, 52 i 74-ty zastąpione będą

74-мъ полками. На этомъ смотрѣ находились также кавалерійскіе полки и артиллерія. Король намѣревается пожаловать этимъ войскамъ нѣсколько орденовъ Почетнаго Легиона.

— Палата депутатовъ отринула вчера, 219 голосами противъ 170, то есть большинствомъ 49 голосовъ, проектъ Г. Ремюза, о воспрещеніи членамъ палаты состоять въ нѣкоторыхъ должностяхъ съ присвоеннымъ онымъ жалованьемъ. По этому вопросу партія прогрессивно-консервативная подавала голоса вмѣстѣ съ оппозиціею. Гг. Гизо и Геберъ опровергали предложеніе Г. Ремюза, основываясь на началахъ, нѣсколько разъ уже изъясненныхъ прежде сего.

А н г л і я.

Лондонъ, 17 Апрѣля.

Сегодня происходилъ совѣтъ министровъ, въ которомъ участвовали всѣ члены кабинета.

— На прошедшемъ засѣданіи нижняго парламента происходили пренія въ комитетѣ по извѣстному уже биллю, относительно отмены устарѣлаго уголовнаго закона противъ католиковъ. Билль сей, по согласію министровъ одобренъ уже былъ для вторичнаго чтенія, и долженъ былъ поступить вчера на соображеніе комитета; но партія господствующей церкви предложила посредствомъ сэръ Р. Инглиса опроверженіе онаго; хотя не объявлено никакого важнаго повода, однако при балотированіи оказалось въ пользу предложенія Г. Инглиса 158 голосовъ, а противъ него 119, и такимъ образомъ билль сей подвергся паденію. Пренія начались вчера сильною рѣчью лорда Росселя и Г. Маколея; они вѣрно продолжатся нѣсколько дней.

— Въ *Times* снова пишутъ, что Англійское правительство не приметъ на себя интервенціи въ Португалію, въ пользу Королевы Донны Маріи, но что прекращеніе междоусобій зависитъ отъ примиренія Королевы съ инсургентами. Въ этомъ журналѣ присовокупляютъ, что не только лондонскій и мадритскій дворы, но и Французскій, раздѣляютъ это мнѣніе.

— Въ *Morning-Post* сообщаютъ, что графъ Монтемолинъ оставилъ Лондонъ, и отправился въ Абботс-Гилль, что въ Герфордширскомъ графствѣ.

— По увѣренію журнала *Southern-Reporter*, въ коркскомъ графствѣ, въ Ирландіи, ежедневно умираетъ до 1,000 человекъ отъ голода и лихорадки.

20 Апрѣля.

Вчерашнія парламентскія пренія въ обѣихъ палатахъ, касались правительственнаго проекта о народномъ обученіи, по коему комитету совѣта имѣеть быть предоставлено въ распоряженіе для сего обученія 100,000 ф. ст.; сумма эта употреблена будетъ преимущественно для усиленія числа училищныхъ инспекторовъ, вспомоствованія способнымъ ученикамъ, приготовляющимъ себя въ учителя, и назначенія пенсіона старымъ учителямъ.

— Въ Дублинѣ получены извѣстія, что вскорѣ придутъ туда семь кораблей съ хлѣбомъ, отправленные изъ Соединенныхъ Штатовъ въ даръ Ирландцамъ.

— По официальнымъ донесеніямъ, на 40 желѣзныхъ дорогахъ въ минувшемъ году произошло 144 несчастныхъ случая (при чемъ 87 чел. лишились жизни, а 154 изувѣчены), изъ сего числа 16 произошло отъ столкновеній вагоновъ, и 40 по собственной винѣ пострадавшихъ.

И т а л і я.

Римъ, 8 Апрѣля.

Черезъ нѣсколько дней, имѣеть быть обнародованъ декретъ Папы объ учрежденіи министерскаго совѣта. Кромѣ сего совѣта, столь необходимаго для страны, будетъ еще открытъ государственный совѣтъ, въ составъ коего, по уставу Папы, могутъ быть избираемы только члены кардинальской коллегии, созываемые донинѣ, смотря по надобности, на конгрегацию. Государственный совѣтъ будетъ постоянно собираться одинъ разъ въ мѣсяцъ, а министерскій совѣтъ одинъ разъ въ недѣлю.

— 12 с. м. будетъ происходить засѣданіе консисторіи, на коемъ Папа назначитъ нѣсколько епископовъ. Говорятъ, что французское правительство ходатайствовало о возведеніи въ кардинальскій санъ двухъ французскихъ епископовъ, но въ этомъ теперь ему отказано.

На томъ самомъ przeglądzie находились также полки jazdy батеріа артилеріи. Monarcha zamierza także rozdać pomienionemu wojsku kilka krzyżów Legii honorowej.

— Izba Deputowanych uchwaliła wczoraj 219 głosami przeciw 170, to jest większością 49 głosów, odrzucenie projektu P. Remusat, mocą którego deputowanym nie wolno było piastować niektórych płatnych urzędów. W tej kwestyi stronnictwo progressywne zachowawcze głosowało spolem z opozycją. PP. Guizot i Hébert zbijali wniosek P. Remusat, opierając się na powodach, dawniej już kilkakrotnie wyjaśnionych.

А н г л і я.

Лондонъ, 17 kwietnia.

Dzisiaj odbywała się rada ministerjalna, na której znajdowali się wszyscy członkowie gabinetu.

— Na onegdajszym posiedzeniu Izby Niższej toczyły się rozprawy w Komitecie nad wiadomością już bilem tolerancyjnym, względem zniesienia zastarzałego prawa karnego przeciw katolikom. Bil ten, zgodnie z przyzwoleniem Ministrów, pozyskał już był powtórne odczytanie, i miał być wczoraj w Komitecie roztrząsany. Ale stronnictwo kościelne panującego zaproponowało przez usta Sir R. Inglis odrzucenie jego; a chociaż nie przytoczono żadnego ważnego powodu, okazało się z głosowania za wnioskiem P. Inglis 158 głosów, przeciw 119, i bil tolerancyjny tym sposobem upadł.

— *Times* zaręcza, że rząd angielski nie przedsięweźmie interwencji w Portugalii na korzyść Dony Maryi, ale że ukończenie domowej wojny, tylko od pojedynania się Królowej z powstańcami zależeć będzie. Dziennik pomieniony dodaje jeszcze, że nie tylko dwory: Londyński i Madrycki są tego zdania, lecz, że także podziela je i gabinet francuzki.

— *Morning-Post* donosi, że Hrabia Montemolin opuścił Londyn udając się do Abbots-Hill, w hrabstwie Herfordshire.

— Według dz. *Southern Reporter*, w hrabstwie Cork, w Irlandyi, umiera codziennie 1,000 osób z nędzy i gorączki.

Dnia 20 kwietnia.

Wczorajsze rozprawy parlamentowe w obudwóch Izbach dotyczyły rządowego planu wychowania ludu, według którego, komitetowi rady ma być oddane do rozporządzenia na ten cel 100,000 f. szt. w zamiarze powiększenia liczby Inspektorów szkolnych, wspierania zdolniejszych uczniów, chcących się kształcić na nauczycieli, i udzielania pensyi starym nauczycielom. Rozprawy rozpoczęły się wczoraj silną mową Lorda Russel i świetną odpowiedzią P. Macaulay. Potrwają zapewne dni kilka.

— W Dublinie otrzymano wiadomość, że niebawem nadejdzie tam siedm okrętów naładowanych zbożem, które Stany-Zjednoczone Ameryki Północnej w darze dla Irlandyi posyłają.

— Według urzędowych raportów, na 40 kolejach żelaznych zdarzyło się w r. z. 144 nieszczęśliwych przypadków, (przyczém 81 osób utraciło życie, a 154 było ranionych). Między niemi 16 pochodziło od starcia się między pociągami, a 40 z własnej winy osób uszkodzonych.

В л о с н я.

Рымъ, 8 kwietnia.

Za kilka dni ma być ogłoszony dekret Ojca św., ustanawiający Radę Ministrów. Oprócz tego urzędzenia, tak ważnego dla całego kraju, będzie jeszcze mianowana Rada Stanu, do której według ustawy Papieżkiej mogą być wybierani tylko członkowie Kollegium Kardynałów, zwolniani dotychczas według potrzeby na kongregacye. Rada Stanu zaś będzie się zgromadzać regularnie raz w miesiąc, a Rada Ministrów raz w tydzień.

— Dnia 12 b. m. odbędzie się Konsystorz, na którym Ojciec św. kilku Biskupów mianować będzie. Mówią, że rząd francuzki starał się dla swoich Biskupów o dwa kapelusze kardynałskie, ale mu je nateraz odmówiono.

— Папа приказалъ удалить изъ секретеріата всѣхъ чиновниковъ, которые пропсками побудили кардинала Джинци подать прошеніе объ отставкѣ. Вышеупомянутый кардиналъ опять вступилъ въ должность.

— Папа узнавъ, что два зажиточные обывателя, баронъ Граціоли и синьоръ Тости (братъ кардинала), собравъ значительный запасъ хлѣба, продаютъ его по недостаточнымъ для народа цѣнамъ, и такимъ образомъ подаютъ поводъ къ голоду, повелѣлъ имъ продать свой хлѣбъ вдвое дешевле противъ рыночныхъ цѣнъ. Первый изъ этихъ барышниковъ былъ булочникомъ и умѣлъ скопить миллионы, другой разбогатѣлъ во время управления дѣлами своего брата, который иѣкогда былъ въ значеніи. Знатные Римляне живутъ теперь въ своихъ помѣстьяхъ, гдѣ стараются помогать поселянамъ.

— На будущей недѣлѣ отправляется въ Испанію, по особому порученію, монсеньоръ Брунелли, архіепископъ Фессалоникскій, который, вѣроятно, уладитъ всѣ недоразумѣнія съ Римомъ, потому что главные причины оныхъ уже устранены.

— Супруга принца Альберта Прусскаго отправилась со всею своею свитою въ Неаполь.

Испанія.

Мадридъ, 9 Апрѣля.

Въ газетѣ *Heraldo*, имѣющей свидѣнія обо всемъ относящемся къ Королевѣ Христинѣ, утверждаютъ, не смотря на опроверженіе журнала *Tiempo*, что посольство генерала Конча въ Парижъ не имѣетъ другой цѣли, кромѣ воспринятія Королевѣ Христинѣ возвращенія въ Мадридъ.

— Въ одномъ изъ вечернихъ журналовъ утверждаютъ, что Эспартеро назначенъ сенаторомъ, и что въ слѣдствіе сего ему будутъ возвращены всѣ титулы и достоинства.

— Въ письмѣ изъ Мадрита, отъ 8 Апрѣля, напечатанномъ въ *Morning-Chronicle* сообщаютъ: Такъ какъ кортесы вскорѣ намѣрены начать свои законодательныя занятія, то публика съ нетерпѣніемъ желаетъ знать о мѣрахъ, которыя предложены имъ будутъ правительствомъ, преимущественно на счетъ относительныхъ силъ партій. Мы узнали, что ультра-модераторская партія весьма недовольна, и старается пропсками, внепрровергнувъ министерство Г. Пачеко. Г. Мартинезъ-де-ла-Роза рѣшительно отказался отъ предлагаемаго ему поста посланника въ Римъ. Усилія новаго кабинета, приобретають общее одобреніе, и партія прогрессистовъ рѣшилась поддерживать оныя, хотя и не совершенно довольна составомъ новаго кабинета.

Въ *postscriptum* корреспондентъ присовокупляетъ, что партія ультра-модераторовъ произвела вчера собраніе, на коемъ находились Г. Мартинезъ-де-ла-Роза, Монъ, Пидаль и нѣсколько другихъ знатныхъ членовъ сей партіи. Если справедливъ разнесшійся слухъ, то партія сія намѣрена пригласить Короля, чтобы онъ издалъ къ народу прокламацію, съ изъясненіемъ въ оной, что онъ желаетъ оставить дворецъ и проживать въ Аранхуэзѣ.

— Прокуроръ суда, назначеннаго для сужденія генерала Сerrano, выслушавъ его объясненіе и защиту, предложилъ объ оставленіи процесса. Въ слѣдствіе сего, правительство вчера опредѣлило: „Дѣло Г. Сerrano уничтожить, такъ какъ поведеніе его не можетъ вредить доброму имени и славѣ его.“

12 Апрѣля.

Вчера разнесся по городу слухъ, что низшія сословія Мадрита рѣшились, по наущенію прогрессистовъ, изъяснить Королевѣ свою преданность чрезвычайнымъ образомъ. Было Воскресенье и погода стояла восхитительная: послѣ полудня, всѣ улицы, ведущія изъ дворца въ Prado, и балконы домовъ наполнились необозримымъ множествомъ народа. Въ пять часовъ явилась Королева, правя сама обѣими лошадьми своего карбіолета. Подлѣ нея сидѣла Инфантина Юзефа, а позади ея ѣхалъ Инфантъ Донъ Францискъ де Паула (отецъ Короля) въ маленькой коляскѣ. Одинъ италійскій мастеръ ѣхалъ верхомъ подлѣ Королевскаго карбіолета. Лишь только Королева показалась у Пуэрта-дель-Соль, раздались восклицанія: „да здравствуетъ Королева! да здравствуетъ свобода! да здравствуетъ народъ! да здравствуетъ національная милиція!“ Бѣлый голубь былъ брошенъ въ экипажъ Королевы съ такими же надписями на лентѣ, повязанной у него на шеѣ. Люди изъ самаго простаго сословія подавали Королевѣ печатныя стихотворенія. Королева развѣз-

— Оцеице św. казалъ z Sekretaryatu Stann oddalić w wszystkich urzędniów, którzy intrygami swemi zniewolili Kardynała Gizzi do zanieśienia prośby o uwolnienie go od obowiązków. Kardynał pomieniony będzie znówu nadal urzędował.

— Оцеице św., dowiedziawszy się, że dwóch nader możnych obywateli: Baron Gratioli i Signor Tosti (brat Kardynała), nagromadziwszy znaczne zapasy zboża, przedają je po cenach dla ludu niedostępnych, a tym sposobem stają się sprawcami głodu; rozkazał im sprzedać zboże pomienione za połowę targowej ceny. Pierwszy z tych lichwiarzy był piekarzem, który potrafił zebrać miliony; drugi zaś przyszedł do bogactw przez wpływ swego niegdys potężnego brata. Wielcy panowie Rzymscy teraz zwykle mieszkają w swych dobrach, gdzie się zajmują przynoszeniem ulgi wieśniakom.

— W przeszłym tygodniu wyjeżdża do Hiszpanii w poselstwie nadzwyczajnym Mons Brunelli, Arcybiskup Te-saloniki. Prałat ten zakończy pewnie wszystkie nieporozumienia ze stolcą Apostolską, gdyż główne punkta już załatwione zostały.

— Xiężna Albertowa Pruska wyjechała z całym swoim orszakiem do Neapolu.

Hiszpania.

Madryt, 9 kwietnia

Dziennik *Heraldo*, we wszystkiem, co się dotyczy Królowej Krystyny, bardzo dobrze zawiadamiany, zapewnia, pomimo zaprzeczenia dz. *Tiempo*, że poselstwo Jenerala Concha do Paryża nie miało nic innego na celu, jak tylko przeszkodzić powrotowi Królowej Krystyny do Madrytu.

— Jeden z dzienników wieczornych twierdzi że Espartero mianowany został Senatorem, i że w skutek tego przywrócony będzie do wszelkich zaszczytów i godności.

— Korrespondencya gazety *Morning-Chronicle*, datowana z Madrytu pod dniem 8 Kwietnia donosi: „Gdy Kortezy mają właśnie rozpocząć swe prace prawodawcze, publiczność oczekuje z niecierpliwości dowiedzenia się o środkach, jakie im przełożony rząd, a mianowicie o względnych siłach stronnictw. Dowiadujemy się, że stronnictwo ultra-moderatów jest bardzo oburzone, i że przygotowuje intrygi, końcem ztrącenia ministerstwa Pacheco. P. Martinez de la Rosa stanowczo odmówił przyjęcia poselstwa do Rzymu. Dążąc nowego gabinetu zjednywać powszechne zadowolenie, i stronnictwo progressistowskie postanowiło udzielać mu wsparcia, lubo nie zupełnie jest zadowolone ze składu gabinetu.“

W *postscriptum* korrespondent dodaje, że stronnictwo ultra-moderatów odbyło wczoraj zgromadzenie, na którem się znajdowali P. Martinez de la Rosa, Mon, Pidal i kilku innych znakomitszych członków tego stronnictwa. Jeżeli wierzyć można rozehadującą się wieści, to stronnictwo ma zamiar wezwać Króla, aby wydał do ludu odezwę, z oświadczeniem, że pragnie opuścić pałac i zająć rezydencją w Aranjuez.

— Prokurator sądu wyznaczonego na Jenerala Serrano, po wysłuchaniu jego zeznań i obrony, wnosil o zaniechanie tego procesu. W skutek czego rząd postanowił wczoraj: „Sprawę Jenerala Serrano umorzyć; postępek zaś jego niema w niczym ubliżać dobremu imieniu i sławie jego.“

Dnia 12 kwietnia

Wczoraj rozeszła się po mieście pogłoska, że niższe klasy tutejszej ludności postanowiły, z poduszczenia progressistów, okazać Królowej w sposób niezwykły swoje przywiązanie. Była to Niedziela i pogoda sprzyjała najpiękniejsza. Po południu, w wszystkie ulice, wiodące pałacem Królewskim do Prado, tudzież balkony domów upełnione zostały niezliczonym mnóstwem ludu. O godz. 5-jej ukazała się Królowa, kierując sama parą koni swego kabryolatu. Obok niej siedziała Infancka Józefa, a z tyłu jechał w niewielkim pojeździe Infant Don Francisco de Paula (ojciec Króla). Jeden masztalerz jechał konno przy kabrylocie Królowej. Zaledwie Monarchini ukazała się przy Puerta del Sol, rozległy się tysiączne okrzyki: „Niech żyje Królowa! niech żyje wolność! niech żyje naród! niech żyje milicya narodowa!“ Biały gołąb został do pujazdu Królowej wrzucony ze wstęgą u szyi, na której były same napisy w podobnymże duchu. Ludzie z najniższej klasy p dawali Królowej drukowane wiersze. Królowa przejeżdżała się około dwóch godzin po alei Prado, wśród dwóch długich szeregów jeźdźców i pojazdów. Gdy się zaczęło zmierz-

жала по аллеѣ Прадо, наполненной двумя рядами экипажей и владиками, въ продолженіе двухъ часовъ. Когда начало смеркаться, Королева возвратилась во дворецъ, сопровождаемая теми же пестрыми восклицаніями. — Въ минувшую ночь всѣ министры имѣли совѣщаніе, и въ газетѣ неожиданно обнародовали сегодня повелѣніе министра юстиціи о преслѣдованіи судебнымъ порядкомъ людей, которые провинились наканунѣ мятежными восклицаніями. — Такимъ образомъ министры утратили собственнаго своего дѣла. — Въ это мгновеніе прибываютъ на улицахъ распоряженія, которыми запрещаются всякія восклицанія.

ПОРТУГАЛІЯ.

(Изъ англ. газ.)

Лондонъ, 7 Апрѣля.

Пароходъ „Мадридъ“ привезъ Португальскую почту съ извѣстіями изъ Лиссабона отъ 31-го Марта, и изъ Опорта, отъ 1-го Апрѣля. Въ дѣлахъ наступалъ переломъ. Тысяча двѣсти человекъ, подъ начальствомъ Са-да-Бандейры, отплыли изъ Опорта на трехъ пароходахъ, и въ Лиссабонѣ распространился слухъ, что эта экспедиція, содержащая въ величайшей тайнѣ, имѣетъ цѣлью произвести высадку у какого либо слабо укрѣпленнаго пункта, въ Фаро, Сантъ-Убесъ, Пенншѣ, Фигейръ или даже въ Тагъ. Въ Лиссабонѣ гарнизонъ слабый, и потому онасалась нападенія на городъ. Чтобы воспрепятствовать овладѣнію Пенншешемъ, господствующимъ надъ большою сѣверною дорогою, и защищающимъ сообщеніе между столицею и войсками Салданьи, правительство послало туда 300 человекъ Алгарвскаго баталіона, и 29-го числа еще 3,000 человекъ, большею частью только что набранныхъ рекрутъ: съ двумя полевыми орудіями. Однако же всѣ полагали, что они придутъ слишкомъ поздно, ибо носились слухи, что Са-да-Бандейра уже овладѣлъ Пенншешемъ въ располухъ. Отъ Пеннше до Сантарема только два перехода, и послѣдній городъ, слабо занятый войсками, легко можетъ также достаться въ руки инсургентовъ. Эта экспедиція имѣетъ явною цѣлью угрожать Салданьѣ съ тыла, и принудить его къ отступленію отъ Опорта.

— Въ Лиссабонѣ господствовали большое опасеніе и безпокойство. Войска стояли непрерывно подъ ружьемъ, караулы во дворцѣ были усилены, суда въ гавани приготовились къ бою, ибо полагали, что Са-да-Бандейра вышетъ на берегъ въ Пенншѣ только для того, чтобы отвлечь войска изъ столицы и внезапно атаковать ее. Въ народѣ господствовала большая нужда, и три тысячи бочекъ американскаго хлѣба были ввезены безпошлинно.

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 30 Марта.

Хотя препровожденная къ Вѣнскому кабинету нота составлена изъ миролюбивыхъ выраженій, однако сообщенный Греціи ультиматумъ вовсе не измѣненъ. Извѣстіе о приближеніи къ Пирейской гавани англійскаго флота, отправленіе турецкихъ войскъ къ границамъ Греціи, усугубленная дѣятельность въ арсеналахъ и интриги противъ великаго визиря, старающагося примирить враждующія стороны, привели всѣхъ въ опасеніе. Французскій посланникъ предлагалъ своимъ соотечественникамъ, дабы возникшій споръ передать рѣшенію которой либо изъ европейскихъ державъ. Съ этимъ мнѣніемъ согласился Австрійскій и Прусскій посланники, а прочіе отвѣчали, что по сему предмету должны ожидать наставленій своихъ дворовъ. Но Решидъ-Паша совершенно отвергъ это предложеніе, объявляя, что если бы даже всѣ Европейскіе державы были противны, Порты все таки сдѣлала бы то, что почла бы своимъ долгомъ. И такъ, все заставляеть опасаться, что вскорѣ послѣдуетъ рѣшительный разрывъ съ Греціею. Съ 1-го Апрѣля, согласно содержанію ультиматумъ, прекращаются всѣ дипломатическія сношенія между Греціею и Портою.

чаѣ, Крѳлова wrѳila do pałacu srod tychze niustajacych okrzykow. W ciagu nastepnej noey Ministrowie zlozyli rade, i kazali oglosic dzisiaz w Gazecie Rzadowej, rozkaz Ministra sprawiedliwosci, a pociagajacy do odpowiedzialnosci sadowej ludzi, ktorzy dnia poprzedzajacego dopuscili sie buntowniczych okrzykow. Tym sposobem, widac jasno, iz Ministrowie ulekli sie sami własnego swojego dzieła. W tej chwili naklejaja po rogach ulic rozporządzenie rządowe, zabraniajace wszelkiego rodzaju okrzykow.

PORTUGALIA.

(Z gazet angielskich).

Londyn, 7 kwietnia.

Parostatek Madryd przywiózł do Londynu pocztę z wiadomościami z Lizbony z d 31 marca, a z Oporto z d. 1 kwietnia. Sprawy tameczne zbliżaly się do przesilenia. Tysiąc dwieście ludzi, pod dowództwem Sa-da-Bandeiry, wypłynęły z Oporto na trzech parostatkach, a w Lizbonie rozeszła się pogłoska, że ta wyprawa, do której się gotowano z największą tajemnicą, ma na celu uderzenie na jakikolwiek punkt słabo uzbrojony w Faro, St Uebes, Peniche, Figueira, albo nawet na Tagu. W Lizbonie załoga nader jest słabą, i dla tego lękano się uderzenia na to miasto. W celu przeszkodzenia zajęciu miasta Peniche, które panuje nad całą północną drogą, tudzież ostantia komunikacya między stolicą i wojskami Saldanhy, Rząd wysłał tam 300 ludzi z batalionu Algarhii, a 29 marca jeszcze 3,000 żołnierzy, powiększając części świeżo zaciągniętych rekrutów, z dwoma pułkami działami. Jednakże wszyscy tu mniemają, że posiłki te przybędą zapóźno, gdyż krążyły wieści, że Sa-da-Bandeira nagłym uderzeniem opanował już Peniche. Od Peniche do Santarem są tylko dwie stacje wojskowe, i to ostatnie miasto, słabą załogą osadzone, łatwo także wpadnie w ręce rokoszan. Wyprawa ta ma wyraźnie na celu zajęcie tyłu wojskom Saldanhy, aby zmusić tego Marszałka do odstąpienia od Oporto.

— W Lizbonie panowała wielka niespokojność i przeżalenie. Wojska ciągle stały pod bronią, szyldwachy w pałacu podwojone, statki w porcie były gotowe do walki, gdyż rozumiano, że Sa-da-Bandeira wylądował w Peniche tylko dla tego, aby odciągnąć wojska od stolicy, a potem na nią uderzyć niespodzianie. Między ludem dawał się czuć wielki niedostatek żywności, i trzy tysiące beczek zboża amerykańskiego wprowadzono do miasta bez żadnej opłaty.

TURCYA.

Konstantynopol, 30 marca.

Mimo przesłania do Wiednia pojednawczej noty, podane jednak rządowi greckiemu ultimatum ani cofnięte, ani też zmodyfikowane nie zostało. Wiadomość o zbliżeniu się floty angielskiej do portu Pireus, wysłanie wojsk tureckich ku granicom Grecyi, podwojona czynność w arsenalach i intrygi przeciw pojednawczemu Wielkiemu Węzirowi, przejęty tu wszystkich bojaźnią. Poseł francuzki przedstawił rzecz tę swoim kolegom i wniósł, aby spór zachodzący oddano pod rozjem którego z Monarchów Europejskich. Zdanie jego podzielali Posłowie austriacki i pruski, inni zaś odpowiedzieli, że w tym przedmiocie instruceyi swoich dworów zasięgnąć muszą. Atoli Reszid-Basza odrzucił całkiem ten wniosek, oświadczając, iż choćby wszystkie mocarstwa europejskie były przeciwnie, Porta musiałaby zawsze uczynić, co by sądziła być swą powinnością. Wszystko więc każe się obawiać, iż stoimy na punkcie ostatecznego zerwania z Grecyą. Z dniem 1 kwietnia, stosownie do brzmienia ultimatum, ustają wszelkie dyplomatyczne stosunki między Grecyą a Portą.